

KİRAZ VE VIŞNE ANAÇLARI:

Anaç	Türü
Mazzard	<i>Prunus avium</i>
Tabel/Edabriz	<i>P. cerasus</i>
Weiroot 158	<i>P. cerasus</i>
CAB (6P, 11E)	<i>P. cerasus</i>
Stockton Morello	<i>P. cerasus</i>
SL 64	<i>P. mahaleb L.</i>
Colt	<i>P. avium x P. pseudocerasus</i>
Gisela® 5	<i>P. cerasus x P. canescens</i>
Gisela® 6	<i>P. cerasus x P. canescens</i>
Damil (GM 61/1)	<i>P. x dawykensis</i>
Maxma 14	<i>P. mahaleb x P. avium</i>

Kuş kirazı çöğürü (Mazzard) (*Prunus avium*)

- Tohumla çoğaltılır.
- Kiraz ve vişne yetiştiriciliğinde yaygın olarak kullanılmaktadır.
- Oldukça kuvvetli bir anaçtır,
- Üzerine aşılı ağaçları geç meyveye yatar (7.-8. yıllarda),
- Kültür çeşitleriyle uyumu iyidir.
- Geçirgen, verimli ve tınlı topraklardan hoşlanır.
- Bu anaçla 5x6, 6x7 m aralık ve mesafede dikim yapılabilir. Kuş kirazı anacı üzerine aşılı çeşitlerde ilk verim 7.-8. yıllarda gerçekleşmektedir.

F 12/1 (*Prunus avium*) Kiraz Klon Anacı

- Kuş kirazından seleksiyon yoluyla elde edilmiş bir klon anaçtır.
- Çoğu durumda kuşkirazı çöğürlerinden daha kuvvetlidir.
- Kiraz ve vişne çeşitleriyle uyumu oldukça iyidir.
- Genellikle hendek daldırmayla çoğaltılır.
- Odun ve yeşil çeliklerle de çoğaltılabilir.
- Bakteriyel kansere dayanıklı ancak kök boğazı kanserine hassastır.

İdris (mahlep) çöğürü (*Prunus mahaleb*)

- Tohumla çoğaltılır.
- Sarı, kırmızı ve siyah tipleri mevcuttur. Aşı uyumsuzluğu nedeniyle siyah olanlar fidancılıkta kullanılmamalıdır.
- Derine giden yarı kazık kök sistemine sahiptir.

- Kireçli ve kurak topraklara uyum yeteneği iyidir,
- Kuş kirazına göre %20 daha küçük taç oluşturur,
- 4x5, 5x6 m aralık ve mesafede dikim yapılabilir.
- İdris üzerine aşılı kiraz ve vişnelerde ilk verim 4.-5. yıllarda gerçekleşmektedir.
- Vişne için daha iyi bir anaçtır.
- Bu anaca aşılı kirazlarda ileriki yıllarda gecikmiş uyuşmazlık ortaya çıkabilir.

SL-64 (St. Lucie 64) Mahlep Klon Anacı

- Seleksiyonla elde edilmiş bir mahlep klonudur.
- Yeşil ya da yarı odun çelikleriyle çoğaltılır.
- Kiraz çeşitleriyle aşı uyuşması iyidir.
- İyi drene olmuş topraklarda iyi gelişir.
- Farklı toprak tiplerine adaptasyonları iyidir.
- Mahlep çöğürünün %75-80'i kadar gelişme gösteren orta kuvvetli bir anaçtır.
- Bu anaç üzerinde kurulacak bahçelerde sıra arası 5m, sıra üzeri 3,5- 4 m mesafeler uygundur.

Ma x Ma 14 (*P. mahaleb x P. avium*)

- A.B.D.'nin Oregon eyaletinde tesadüf çöğürü olarak bulunmuştur.
- Kuş kirazı x mahlep (idris) melezidir.
- Özellikle İspanya ve Fransa'da yaygın olarak kullanılmaktadır.
- Yarı bodur bir anaçtır.
- F12/1 üzerine aşılı ağaçların % 40-60'ı, SL-64 üzerine aşılı ağaçların ise % 60-80'i kadar taç oluşturur.
- Dikimde sıra arası ve üzeri mesafe 4 x 5 m önerilmektedir.
- Soğuklara dayanıklıdır.
- Kireçten kaynaklanan kloroza karşı dayanıklıdır.
- Ağır bünyeli, drenajı iyi olmayan topraklara önerilmez.
- Üzerindeki çeşidi erken meyveye yatırır.
- Meyve iriliği ve kalitesi üzerine olumlu etli eder.
- Pseudomonas hastalığına dayanıklıdır.

Gisela anaçları (*P. cerasus x P. canescens*)

- Almanya'da Gissen Araştırma Enstitüsü'nde yapılan ıslah çalışmaları sonucu geliştirilmiş melez klon anaçlardır.
- Gisela 5, Gisela 6, Gisela 7, Gisela 12 en çok kullanılan Gisela anaçları olup son yıllarda tam bodur Gisela 3 anacı da kullanılmaya başlanılmıştır.
- Gisela anaçları derin, pH'sı 8'in altında aktif kireç oranı % 10'dan düşük, sulama imkanı olan topraklarda kullanılmalıdır.
- Gisela anaçları taban suyu yüksek, ağır bünyeli topraklara uygun değildir.
- Gisela anaçları aşırı sıcak bölgelerde kullanılmamalıdır.
- Bu anaçlardan Gisela 3 kuş kirazı anacının %35-45'i, Gisela 5 anacı %50-55'i, Gisela 6 anacı %70-80'i, Gisela 12 anacı ise %90-95'i kadar büyüklükte ağaçlar oluşturur.

- Kiraz ağacı sökülen yerde Gisela 5 anacı üzerinde tekrar kiraz tesis edildiğinde ağaçlarda sorun yaşanmaktadır.
- Gisela anaçları üzerinde kendine verimli çeşitlerden aşırı meyve tutumu olduğu için meyveler küçük kalmaktadır. Bu nedenle özellikle Sweet Heart, Lapins ve Chelan gibi çeşitlerin Gisela anaçlarına aşılı fidanlarla bahçe tesis edilmemelidir.
- Gisela 5 anacı 2,5 x 4 m, Gisela 6 anacı 3,5 x 4,5 m sıra üzeri ve arası mesafelerde dikilebilir.

CAB klon anaçları (*P. cerasus*)

- İtalya'da Bologna Üniversitesinde ıslah edilmiştir.
- CAB 4D, CAB 11E ve CAB 6P bu seri içerisinde yer alan en önemli anaçlardır.
- İtalya'da yaygın olarak kullanılmaktadır.
- Çelikle çoğaltılmaları zordur.
- Ağır bünyeli topraklarda kullanılabilir.
- Orta kuvvette gelişen bir anaçtır. Ma x Ma 14 anacı ile aynı kuvvette gelişir.
- Kuş kirazının %50-60'ı kadar taç oluşturur.
- Dikim mesafesi 4 x 5 m önerilmektedir.
- Kuş kirazı çöğürüne göre üzerindeki çeşidi 2 yıl erken verime yatırır.
- Soğuklara dayanıklı bir anaçtır.

P-HL anaçları (*Prunus cerasus* x *P. avium*)

- Çekoslovakya'da ıslah edilmiş bir klon anaçtır.
- En önemlileri P-HL-A, P-HL-B ve P-HL- C anaçlarıdır.
- Yüzlek kök sistemi sahiptir.
- Soğuk iklim şartlarına dayanıklıdır.
- Doku kültürü ile üretilebilir.
- Bu grupta yer alan anaçlardan P-HL-C anacı bodurdur ve kuş kirazı çöğür anacının %40-50'si kadar büyüklükte ağaçlar oluşturur.
- P-HL-C anacı üzerinde dikimde 2 x 4,5 m aralık mesafe uygundur.
- Rüzgarlı bölgelerde destek sistemi gereklidir.
- Ağır bünyeli topraklara kısmen dayanıklıdır.

Weiroot klon anaçları (*P. cerasus*)

- Almanya'da geliştirilmiş bir klon anaçtır.
- En önemlileri Weiroot 158 ve Weiroot 54 anaçlarıdır.
- Weiroot 158 anacı üzerindeki çeşidin erken meyveye yatmasını sağlar.
- Bodur bir anaçtır. Kuş kirazı çöğür anacının %40-45'i kadar büyüklükte ağaçlar oluşturur.

Tabel/Edabriz (*P. cerasus*)

- INRA tarafından Fransa'da selekte edilmiş bir klon anaçtır.
- Üzerine aşılana ağaçlar bodur gelişir (F 12/ 1 anacının %15-20'si kadar).
- Üzerine aşılana kirazlar erken meyveye yatar (2-3 yaşında) ve bol ürün verir.
- Toprağa iyi tutunurlar.
- Organik madde bakımından zengin, tınlı, süzek, verimli, derin toprakları sever.

- Kurak ve pH'sı yüksek topraklarda iyi gelişmez.
- Phytophthora'ya hassastır.

Piku 1 (*P. avium* × (*P. canescens* × *P. tomentosa*) klon anacı

- Almanya'da ıslah edilmiş bir klon anaçtır.
- Üzerine aşılı ağaçlar Ma x Ma 14 anacından biraz daha büyüktür.
- Kuş kirazı anacının %65-70'i büyüklükte taç oluşturur.
- Farklı kiraz çeşitleriyle aşı uyumu iyidir.
- Kuru ve kumlu toprakları sever.